

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. VI. Alia quæsitæ circa lapsum primorum parentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

ei, quod B. Virginem ab eo peccato redemerit.

Dicere autem, quod Chriſtus B. Virginem non redemerit ab originali peccato, eſſet aſſerere aliquod, omnino contrarium ſenſui communi fidelium, expreſſo in Bulla Alexandri VII. citata n. 21, in qua dicitur, ſenſum fidelium eſſe, Beatiſſimam Virginem fuiſſe ſpeciali DEI gratia, intuitu meritorum Chriſti, à macula peccati originalis præſervatam; quin etiam in oratione, ſub ſinem Officii parvi immaculatæ Conceptionis appoſita, dicitur: *Ex morte filii tui præviſa, eam ab omni labe præſervavi*; unde Suarezio tom. 2. in 3. p. diſt. 3. ſed. 2. videtur non cariturum errore, ſi quis aſſereret, B. Virginem non eſſe ab originali labe redemptam. Quare neg. ma. ad prob. neg. ant. quia non eſt ulla moralis indecentia puræ creaturæ, quod naſcatur viâ ordinariâ ex parentibus: contra autem oppoſitum videtur minuire dignitatem Chriſti; ſic enim non eſſet univerſalis redemptor omnium hominum, qualis tamen ab omnibus dicitur, & quidem non tantum ſtriſtè loquendo; ſic enim accipiuntur textus Scripturæ, & Patrum, à fidelibus, ut dictum n. 307.

338. Ad 1. confir. neg. conſeq. Per viam ordinariam intelligitur, ex duobus parentibus, & ex ſemine masculino: non autem intelligitur excluſivo miraculi; alias etiam S. Joannes Baptiſta, & S. Franciſcus de Paula, & plures alii, qui miraculoſè ex ſterilibus parentibus nati ſunt, debuiffent carere peccato originali. Ad 2. confir. Syllogiſmus non eſt in forma; non enim purificatur conditio, ut patet conſideranti; ſi autem purificaretur in minore, hoc eſt, ſi diceretur: *ſed ideo contraxit* &c. diſt. min. præciſè ideo. neg. min. ſimul etiam ideo; quia per viam ordinariam fuit genita ex Adamo. conc. min. & neg. conſeq. Humanitas Chriſti autem non fuit ita genita; unde de facto hæc humanitas debuit etiam remotum non habuit. Si autem in alia providentia non fuiſſet aſſumpta, & per viam ordinariam generata, potuiſſet debitum remotum, vel etiam proximum habere.

Ad 3. confir. Quare non etiam dicitur B. Virgo eſſe puriſſimus ſpiritus, vel naturæ altioris, quàm alii homines? in forma neg. conſeq. Angeli, utpote puriſſimi ſpiritus, non potuerunt ita naſci ab Adamo, & conſequenter non potuerunt includi in pacto, quod præciſè poſteros Adam ſpectabat. At verò B. Virgo ita nata eſt; & ut communis fidelium ſenſus habet, ipſa fuit præſervata per ſpeciale privilegium ab originali labe: quod ipſum innuit, eam habuiſſe periculum, ſaltem remotum, incurrendi illud peccatum.

ARTICULUS VI.

Alia Quæſita circa Lapſum primorum Parentum.

339. Quæritur 1. Quodnam fuerit peccatum primorum parentum. Reſp. Si quæritur de actu externo ultimo, fuit comeſtio pomi, de arbore ſcientiæ boni, & mali: & hoc in ſenſu literaliter accipiendum eſſe, omnes SS. Patres clamant cum Eccleſia, & communi interpretum Scripturæ conſenſu; ſicut etiam omnes conveniunt, quod patreſus fuerit verè locus in terra. Et hinc SS.

Patres graviter invehuntur in Origenem, qui voluit, iſta omnia tantum metaphoriçè intelligi, de qua re videatur Bellarm. tom. 4. controverſ. 1. l. unico de gratia primi hominis c. 10.

Qualis autem fuerit arbor illa, controvertitur. A DEO vocata fuit *arbor ſcientiæ boni, & mali*, occasione eventus futuri, vel præviſi, ut cenſent Toſtatus, Rupertus, Pererius; quia ſcilicet dæmon erat præviſus, promiſſurus Evæ ſcientiam boni, & mali, ex illius fructus comeſtione. Reipſa autem fuit, vel juxta Theodoretum, & alios, arbor ficus; quia ſtatim poſt comeſtione fructus prohibiti ſubditur Gen. 3. v. 7. *Conſue-runt folia ficus, & fecerunt ſibi perizonata*: vel juxta alios arbor malus, juxta illud Canticorum 8. v. 5. *Sub arbore malo ſuſcitavi te*: ad quem tamen textum reſpondet Cornelius, & verè, quod malus ſit nomen genericum, quodque omnes fructus, habentes tenuem corticem, veniant nomine malorum, adeoque etiam ficus. vide Cornel. in Gen. 2. v. 9. ad verba. *Lignumque ſcientiæ boni, & mali*.

340. Sed non eſt hoc, quod hic potiſſimum petitur; nam quæritur potiùs, quinam fuerit motus primus malus in protoparentibus; cum plures concurrerint (quamvis teſte Oviedo in 1. 2. tr. 6. controverſ. 9. punct. 9. num. 72. una tantum intemperantiæ malitia in parvulos ſit transfuſa) & Cornelius in Gen. 3. v. 6. *Qui comedit*: octo recenſet, ex quibus modò inveſtigatur, quis fuerit primus. Exiſtimo, hunc motum probabilius fuiſſe motum, ſeu peccatum ſuperbiæ. ita SS. Patres plurimi, atque etiam S. Thomas 2. 2. q. 163. a. 1. & communis Doctorem. Probat autem cum S. Thoma, ex illo Eccleſiaſtici 10. v. 15. *Initium omnis peccati eſt ſuperbia*: quem textum, licet fors poſſit exponi de peccato Luciferi, tamen Angelicus, & alii etiam exponunt de primo peccato hominis, quod poteſt dici primum, ſeu initium peccati humani; nam Apoſtolus ad Rom. 5. v. 12. ait: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit*: hoc eſt, peccatum humanum; nam Angelicum priùs intravit per Luciferum.

341. Accedit, quod DEUS poſtea irriſerit Adamum, eoquod aliquo modo voluerit eſſe ſicut DEUS, dicens: Genef. 3. v. 22. *Ecce Adam: quaſi unus ex nobis factus eſt, ſciens bonum, & malum*. Inſuper ad hanc ſuperbiam parentes primos incitavit ſerpens Genef. 3. v. 5. *Eritis ſicut Dii, ſcientes bonum, & malum*. Accedit, quod appetitus concupiſcibilis, ſeu inferior, tunc eſſet perfectè ſubditus rationi, nec rebellare poterat, antequam ſuperior DEO rebellàſſet; unde non per hunc appetitum inferiorem primò peccarunt Adam & Eva. Sed neque etiam primum peccatum potuit eſſe infidelitas; nam in eo ſtatu juſtitie originalis, non cadebat in primos parentes error; quare primum peccatum fuit e-latio animi.

At, poſtquam præceſſit motus ſuperbiæ, ſucceſſit infidelitas; nam, quod protoparentes fidem perdiderint, conſtans eſt ſententia SS. Patrum. Quidam tamen aſſerunt, Evam non putàſſe, quod DEUS ipſi mentitus fuerit, ſed potiùs, quod ipſa illius verba non ritè intellexerit: adeoque eam non credidiſſe, quod DEUS ſibi prohibuerit eſum pomi: cui opinioni videtur favere textus hebræus, ex quo locò dictorum ſer-pentis:

pentis: *Cur præcepit vobis DEUS?* Gen. 3. v. 1. posset poni: *Estne verum, quod vobis præcepit DEUS?* Tandem accessit aperta inobedientia, & comestio vetiti pomi: & sic, ut habetur ad Rom. 5. v. 19. *Per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi.* vide Bellarminum tom. 4. contr. 2. de amissione gratie l. 3. c. 4.

342. Quæritur 2. An peccatum originale potuisset esse veniale. Respondetur communiter, cum S. Thoma 1. 2. q. 89. a. 3. quod non; eoquod in statu originalis iustitiæ, locum non habuisset peccatum veniale. Ratio est; quia in eo statu felici non habuisset locum dolor, aut molestia, timor, aut poena; ait enim S. Augustinus, l. 14. de Civit. DEI c. 10. absurdissimum esse, hæc ponere in eo statu felicissimo: & tamen ista debuissent sequi in eo statu, si datum fuisset peccatum veniale; quia hoc statum innocentie non sustulisset. Hinc non potuit Adam e. g. verbum tantum otiosum loqui cum plena deliberatione (semiplena enim, & imperfecta libertas, tunc non habuisset locum) sed vel debuit nullum peccatum committere, vel mortale: quod, cum statum innocentie sustulerit, illis miseris locum fecit. Unde peccatum Adami absque dubio fuit mortale; quamvis enim materia, in se nudè spectata, fuerit levis, scilicet comestio unius tantum pomi, tamen, quia finis hujus præcepti fuit gravissimus, scilicet, vel transfusio iustitiæ originalis, vel ejus privatio, etiam ipsa transgressio gravis, & mortalis fuit.

343. Quæritur 3. Qualis serpens fuerit, qui Evam seduxit. Resp. De hoc agit Bellarminus tom. 4. contr. 2. de amissione gratie l. 3. c. 3. Et fuere olim hæretici, dicti *Ophitiæ*, id est, serpentarii, qui existimabant, illum serpentem fuisse sapientiam DEI, quæ contraria fuerit creatori, atque in odium huius, hominibus aperuerit oculos, ad videndum bonum, & malum; hinc istum serpentem coluerunt, eique panem obtulerunt, teste S. Epiphano *hæresi* 37. Manichæus teste S. Augustino l. de hæresibus, *hæresi* 46. dixit, eum serpentem fuisse Christum, Origenes, qui, ut dictum n. 339. omnia volebat explicare allegoricè, intellexit per serpentem delectationem, per Evam sensum, per Adamum rationem. Alii, teste Procopio, putarunt, dæmonem assumpsisse serpentem tantum phantasticum, sicut quandoque assumit phantasticum corpus humanum.

Sed dicendum est, fuisse verum, & naturalem serpentem, quem invasit dæmon, & per quem fuit locutus. certè poenæ, quæ Gen. 3. v. 14. serpenti infliguntur, non delectationi, nec sapientiæ DEI conveniunt, nempe, super peccatus gradi, terram comedere, inimicitias habere cum hominibus &c. DEUS autem punivit serpentem, tanquam organum dæmonis, in quantum puniri potest creatura non libera, hoc est, malis eum affecit: de qua poena videantur Cornelius in hunc locum & Bellarminus tom. 4. contr. 2. de amissione gratie l. 3. c. 3. § 17. ubi iste putat, quod serpens prius posteriore tantum parte repperit, anteriore rectus incesse, in poenam autem nunc toto corpore repat: insuper ait, quod, cum ante peccatum non fuerit animal homini noxium, eidem etiam non fuerit horro-ri, & execrationi, sicut nunc est, quando occi-

dit homines, & ab hominibus occiditur: adeo, que nunc sint inimicitie inter ipsum, ac hominem, quæ prius non erant.

344. Pererius tamen in Gen. l. 6. disp. 1. q. 4. putat, serpenti reptationem jam prius naturalem fuisse: sed, cum ante peccatum non faceret eum horridum, & execrabilem, postea eum talem reddidisse, ac sub hac ratione poenam fuisse: sicut scilicet mors homini naturalis est, & tamen modò est poena; nam, cum in statu iustitiæ originalis mors, ex speciali DEI favore, impedita fuisset, modò autem specialis ille favor in poenam peccati subtractus, & ea impeditio sublata sit, merito mors nunc dicitur poena. Putat autem hic author eadem quidem disputat: sed priore quæst. nempe 2. serpentem, quem dæmon invasit, fuisse illum, qui dicitur *Scytale*, de quo ait Solinus, eum esse ita pulchrum, ac squammis tam fulgentibus, ut quasi miraculo sui capiat aspicientes. Cornelius autem in c. 3. Gen. v. 1. ait, *Scytalen* esse stupidæ naturæ, cum tamen serpens decipiens Evam fuerit *callidior cunctis animantibus*. Gen. 3. v. 1. Quod autem Eva non timuerit loquentem serpentem, rectè ait Cornelius loc. modò cit. inde ortum, quod necdum peccatrix privilegio iustitiæ originalis timore exempta fuerit.

Pererius ead. disp. q. 3. in fine ait, Evam non fuisse ita repletam sapientiâ, sicut Adamus fuit, sed habuisse plurium rerum ignorantiam negativam, quarum notitia ad ejus statum non pertinebat (quanquam in eo statu non habuerit ignorantiam positivam) adeoque nescisse, alia animalia loqui non posse; quamvis neque firmiter crediderit, animalia loqui posse, aut etiam serpentem vera dicere; nam talis firmus assensus fuisset positivum malum: motam autem fuisse splendidis serpentis promissis, ad eum audientem, vel utcumque ei credendum assensu dubio, & suspensio. Alii autem putant, eam quidem agnovisse, spiritum per serpentem loqui, sed aliquo modo putasse, bonum, & suis commodis studentem. Quod autem dæmon non aliud animal invaserit, ait S. Aug. l. 11. in Genes. ad lit. c. 3. inde fuisse, quod DEUS id illi non permisit. Addit Magister Sententiarum l. 2. dist. 21. §. sed quia, DEUM non voluisse fraudem nimis occultam, & hinc non permisisse dæmonem ingredi e. g. columbam, sed tantum animal tortuosum, & astutum. Plura Pererius disp. cit. q. 5. videri etiam meretur Cornelius à Lapide in Gen. c. 3. v. 1.

345. Quæritur 4. Quanam fuerint poenæ peccati originalis in hac vita. Resp. Recensentur à Scholasticis quatuor vulnera naturæ, ignorantia, malitia, concupiscentia, infirmitas: quæ Bellarminus tom. 4. contr. 2. l. 6. de amiss. gratie c. 8. § sequent. fusè prolequitur, atque ait, in intellectu dari positivam ignorantiam plurium rerum, præsertim in infantibus: in quibusdam hominibus etiam fatuitatem: dari ignorantiam finis ultimi, saltem talem, ut non cognoscat, sine admixtione falsi: item ignorantiam mediorum, quin & propriæ naturæ: accedere difficultatem discendi &c. In voluntate, idem Bellarminus ait, dari amorem inordinatum sui ipsius, ac difficultatem resistendi vitii: dari negligentiam circa necessaria ad beatam vitam: & contra immoderatam solitudinem circa tempora-

ralia: item perversitatem voluntatis, difficulter se convertentis ad DEUM, & faciliter ad creata: inconstantiam, instabilitatem, fastidium proprii status, difficultatem vitandi sine gratia peccata mortalia.

346. In parte inferiori animæ, seu sensitiva, recensentur ab eodem illusio somniorum, phantasia turbata, & inobediens, ira rationem prævertens, concupiscentia vehemens &c. In corpore, juxta eundem patimur morbos, defectus sensuum, difficultatem medendi, media incerta, & summè dolorosa, famem, sitim, & reliqua vitæ incommoda, brevitate vitæ, timorem mortis, & tandem mortem ipsam. Accedunt extrinsecæ scilicet, nascimur filii iræ: dæmon habet in nos magnam potestatem, quandoque etiam invadit corpora: item calamitates ferendæ sunt nobis ab omnibus quatuor elementis: animalia irrationalia non amplius nobis obediunt: homines etiam ipsi sibi invicem sunt lupi &c.

347. Queritur 5. Quam poenam patiantur parvuli mortui in originali peccato. Resp. In primis de fide certum est, eos non posse introire in cœlum, juxta illud Joan. 3. v. 5. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum DEI.* Neque etiam extra cœlum visionem DEI beatificam habebunt; sed hac æternam privati existent; unde revera damnati dici possunt, scilicet patientes æternam poenam damni. Quamvis autem aliqui ex SS. Patribus videantur voluisse, eos æternam poenam sensûs, etiam ignis perpetui, licet mitiorem, quàm damnati ob actualia peccata, passuros, tamen jam est communis post SS. Thomam, ac Bonaventuram, eos ignem non pati.

Quod etiam tradidit ex antiquioribus Patribus SS. Gregorius Nazianzenus, & Ambrosius. Sed & S. Augustinus, qui eos igni adjudicasse videri posset *serm. 14. de verb. Apostoli c. 3.* tamen id absolutè non videtur facere, sed ea de re dubitare; nam alibi fatetur, se id nescire: ita enim habet *epistola 28. ad Hieronymum post medium: Cùm ad penas ventum est parvulorum, magnis, mihi crede, coarctor angustiis, nec, quid respondeam, prorsus invento.* Quod suum dubium ibi fuisse profequitur, & solutionem ejus à S. Hieronymo flagitat. Quamvis autem dicat, illos damnari, non eo ipso dicit, damnari ad poenam sensûs, vel ignis; nam sufficenter damnati sunt, si æternam poenam damni ferant: certè Scholastici communissimè judicant, poenam ignis destinam esse tantum peccatis actualibus. Et sanè, cùm fides aliud dicere non cogat, durum esset, affirmare, quendam propter peccatum originale, moraliter tantum à se nondum existente commissum, nec à sua voluntate propria evitabile, æterno igne cruciari.

348. An autem præter poenam damni parvuli illi sentiant aliqualem poenam sensûs, e.g. ex obscuritate loci, vel ex tristitia de amissione cœli, vel alia de causa, certi absolutè nihil habemus. Beatitudinem perfectam etiam tantum naturalem, eis tribuere, videtur nimium; etiam hæc non videatur convenire damnatis, quales revera sunt parvuli isti. Joseph. Requesenus in additione ad quaestiones selectas S. Thomæ *disp. 1. de statu parvulorum.* quidem omnem, dolorem, & tristitiam, ab his parvulis removeret, *n. 54.* negat, eos beatos esse posse, ex

eo, quòd sint peccatores, & habeant in se miseriam peccati, ac positivam indignitatem ad receptionem donorum supernaturalium. Docet etiam hic author *n. 14.* eos carituros, non bonis naturalibus, sed tantum gratuitis, adeoque carituros poenâ omni sensûs; aliàs carerent bono naturali; quia dolor utique repugnat aliqui bono naturali. Addi potest, eos non habituros tam perfectam cognitionem abstractivam DEI, quàm requiratur ad beatitudinem naturalem, de qua à *n. 29. de beatit.*

349. Requesenio videtur consentire S. Thomas, qui in *2. disp. 33. q. 2. a. 1.* docet, parvulos nullam poenam sensûs pati: & objiciens sibi S. Augustinum, qui ait, eos parvulos puniendos æterno supplicio, ait *ad 1. per supplicium intelligi poenam damni*, imò in Scripturis per ignem frequenter quamlibet poenam significari iterum. Dein *art. 2.* ait, pueros non passuros ullum dolorem: quod idem docent Suarez, Oviedo, Rhodes, & alii. Suarez insuper in *1. 2. tr. 5. de peccatis disp. 9. sec. 6. n. 4.* ait, probabile esse, pueros hos non adfuturos in die judicii, vel, si adsint, non omnia comprehensuros: de suo autem præmio, vel poena nihil intellectuuros. Idem Eximius in *3. part. tom. 2. disp. 57. sec. 6. §. Ad 2. dam confirm.* ait, quòd parvuli illi quidem sint probabilis venturi ad judicium universale, tamen ex sua privatione æternæ gloriæ &c. non sint contristandi: quòd autem non tristentur, proventurum partim ex speciali providentia Divina, partim ex prudentia, & rectitudine voluntatum parvulorum.

Bellarminus e contra *tom. 4. contr. 2. l. 6. de amissione gratiæ c. 6.* putat, eos sensuros mitissimum aliquem dolorem internum. Sed S. Thomas loco *suprà cit.* negat, dolorem de tanto amisso bono parvum esse posse. Bellarminus quidem putat, eos aliter non posse dici damnatos. Sed ad hoc sufficere videtur poena damni. At quomodo sunt filii iræ Divinæ, si nullâ etiam tristitiâ puniuntur? Resp. Salmeron in *5. ad Rom. disp. 48.* iram DEI non esse plenam, respectu peccati originalis parvulorum, ut est respectu actualium peccatorum. Requesenius autem *n. 43.* ait, iram sufficenter exerceri, excludendo eos à visione sua, ut David *2. Reg. 14. v. 24.* eam exercuit excludendo Absalonem. In his omnibus possunt varia probabiliter dici, sed certò pauca affirmari.

350. Queritur tandem 6. ubi habitaturi sint parvuli post finem mundi. Resp. Ex illis authoribus, qui putant, parvulos tristitiam passuros, quidam asserunt, eos in loco obscuro infra terram mansuros. Sed utique hæc esset poena sensûs, satis acerba, scilicet esse æternum in loco obscuro. Verùm (reponunt isti authores) inimicis DEI non competit locus tam amœnus, qualis futura est post diem judicii terra. ita Bellarm. *tom. 4. contr. 2. l. 6. c. 3.* & alii. Qui verò negant, eos passuros tristitiam, statuunt eos in loco amœno, & alii quidem supra terram, ut Salmeron *disp. 48. in ep. ad Rom. c. 5.* alii verò, qui putant, terram tunc aquis inundandam, statuunt eos infra terram, quæ, cùm pellucida futura sit, etiam locus eorum talis erit. Sed in his omnibus malo cum Oviedo in *1. 2. tr. 6. contr. 9. punct. 12. n. 96.* referre, quid alii sentiant, quàm in re obscura firmiter aliquid decidere. Videri meretur hic auctor citato *puncto 12. per totum.*